

Helse-og omsorgssaker

Seniorrådgjevar Beate Helland

Fylkesmannen i Vestland

08.09.2020

Helsetjenester i hjemmet

Eksempler på helsetjenester som kan ytes i hjemmet:

er hjemmesykepleie, ergoterapi og fysioterapi. Også regelmessige samtaler mv. til personer med rusmiddelavhengighet eller psykiske lidelser kan tilbys som helsetjenester i hjemmet, dersom behovet tilsier dette

Trygghetsalarm og annen velferdsteknologi kan etter en konkret vurdering være «helsetjenester i hjemmet». Helsetjenester i hjemmet kan gis både ved kortere hjemmebesøk og som døgnkontinuerlige tjenester

Andre tjenester

Trygghetsalarm

Dagsenter/dagaktivitetstilbud

Matombringing

Velferdsteknologi

GPS

Andre tilbud

Andre tenester

- **Trygghetsalarm**

Trygghetsskapende tiltak (eks en alarm) kan gis som både helsehjelp i hjemmet og som praktisk bistand. Gis en slik alarm som et tiltak istedenfor et tilsyn for å følge opp en pasient med KOLS, er dette å betrakte som en helsetjeneste og det skal heller ikke tas betaling for dette. Gis en alarm som et generelt trygghetsskapende tiltak for å trygge både tjenestemottaker og ev. pårørende vil dette være et tiltak under praktisk bistand.

Dagaktivitetstilbud

§ 3-2. Kommunens ansvar for helse- og omsorgstjenester

For å oppfylle ansvaret etter § 3-1 skal kommunen blant annet tilby følgende

7. Dagaktivitetstilbud til hjemmeboende personer med demens

Velferdsteknologi

Er det tale om *inngripende* teknologi?

o Er pasienten/brukeren *samtykkekompetent*?

o Er det teknologi for *medisinsk* varsling el., eller er det mer trygghetsskapende teknologi?

o Tilbys teknologien *som ledd i nødvendige helse- og omsorgstjenester* til personen, eller tilbys den for å dekke et behov som kommunen ikke har plikt til å dekke?

Inngripende teknologi

- Hvis tiltaket som skal iverksettes er såkalt *inngripende teknologi*, typisk teknologi for sporing/lokalisering (GPS), overvåkning/observasjon eller automatisk varsling av personlige forhold som bevegelse, fall, fuktighet i seng eller tilsvarende, må bruken av hjelpemiddelet ha et *rettsgrunnlag* (samtykke eller lovhjemmel). Er det ikke inngripende, kan det iverksettes med mindre personen motsetter seg dette.

AVLASTNING

Formålet er at omsorgsyter skal få avlastning fra tyngende omsorgsarbeid.

Målgruppe: Avlastning gis til omsorgsyter som til daglig gir omfattende omsorg til en person med stort omsorgsbehov.

Kommunen skal ha avlastningstilbud til personer og familier med særlig tyngende omsorgsarbeid. Avlastning kan gis ut fra ulike behov og organiseres på ulik måte. Tjenesten kan tilbys i eller utenfor hjemmet, i eller utenfor institusjon og skal omfatte et forsvarlig tjenestetilbud for personen som har omsorgsbehovet.

Avlastningstiltak skal hindre overbelastning, gi omsorgsyter nødvendig fritid og ferie og mulighet til å delta i vanlige samfunnsaktiviteter. Det er viktig at det organiseres forskjellige avlastningsformer fordi behovene er svært ulike. Det har stor betydning at tilbudet er tilpasset den enkeltes behov og at det gir trygghet og kontinuitet

Det kreves ikke egenbetaling for avlastningstiltak

INSTITUSJONSTJENESTER - AVLASTNINGSOPPHOLD

Tidsbegrenset opphold – avlastning

Tidsbegrenset opphold i institusjon med heldøgns helse- og omsorgstjenester der formålet er å avlaste personen/personene (pårørende eller andre) som til daglig utfører omsorgsarbeidet

Formål:

Den daglige omsorgsyter skal få avlastning fra sine daglige omsorgsoppgaver

Det tas ikke egenandel for avlastningsopphold

Behovet for avlastning skal vurderes ut fra pårørende sin belastning med å gi hjelp og omsorg. Behov for korttidsopphold skal vurderes ut fra opplysninger om søkers sin helsetilstand og behov for nødvendig helsehjelp. Vedtak om avslag skal begrunnes. Ettersom formålene med disse tjenestene er ulike, kan de heller ikke ha den samme grunngivingen.

INSTITUSJONSTJENESTER- KORTTIDSOPPHOLD

Tidsbegrenset opphold i institusjon med heldøgns helse- og omsorgstjenester med særskilt tilrettelagte helsetjenester kan gjelde:

- Behandling og utredning
- Tilbud om lindrende behandling ved livets slutt
- Rehabilitering
- Annet

Det tas egenandel for korttids – og rehabiliteringsopphold

Bor eller midlertidig oppholder seg

Kommunen plikter å yte helse og omsorgstjenester til de som oppholder seg i kommunen

- Hvordan håndtere søknader fra andre?
- Ferierende
- Søker planlegger flytting til kommunen
- Søkere som pt bor i utlandet
- Søknaden må behandles. Begrunne vedtaket
- Evt. avslag vil da kunne påklages og overprøves

Behov for hjelp når du er på hytta

Særlig om ansvar for tjenester til personer med midlertidig opphold

Også personer som har midlertidig opphold i kommunen ved at de f.eks. er på gjennomreise, ferieopphold eller besøk, eller har et levesett som gjør at de beveger seg mellom flere kommuner eller flytter ofte, omfattes av oppholdskommunens ansvar. Unntaket er personer som kommer til kommunen kun i den hensikt å motta helse- og omsorgstjenester.

Hva slags tjenester kommunen er forpliktet til å yte til personer som oppholder seg midlertidig i kommunen, vil avhenge av hva som anses forsvarlig ut fra lengden på oppholdet. Det vil i mange tilfeller være forsvarlig med et mindre omfang av tjenester i en kort periode, selv om dette ikke vil være forsvarlig over tid. En kommune hvor pasient/bruker oppholder seg midlertidig er derfor ikke uten videre forpliktet til å yte tjenester i samme omfang som hjemkommunen vil kunne ha plikt til.

Særlig om rett til å flytte

Alle har rett til å flytte til en ny kommune. For at personer med stort og kontinuerlig bistandsbehov skal ha reell mulighet til å flytte, kan det være nødvendig at tilflyttingskommunen utreder behovet og fatter vedtak om nødvendige tjenester før søkeren har tatt opphold i kommunen. I slike tilfeller har tilflyttingskommunen plikt til å gjøre dette,

Se Rundskriv I-43/99 **Ansvar for å yte pleie- og omsorgstjenester til sterkt pleietrengende ved flytting mellom kommuner.** Den nye kommunen er ikke uten videre forpliktet til å tilby tjenester med samme utforming og omfang som pasienten eller brukeren har hatt i fraflyttingskommunen, men hensynet til forsvarlighet og kontinuitet tilsier at det bør være et minimum av samarbeid mellom kommunene ved flytting.

Bruk av tolketenester

Når må vi bruke tolk...

- Hvem skal ordne med tolk
- Hvem kan vi bruke som tolk

Helse- og omsorgspersonell har ansvar og plikt for å **vurdere behovet for**, og eventuelt bestille, tolk med nødvendige kvalifikasjoner, i møte med **personer med begrensede norskkunnskaper**. Ansvaret for at informasjonen kommer frem og er forstått ligger på kommunen.

Er det tvilsomt/åpenbart at pas./bruker ikke forstår den informasjonen som blir gitt må kommunen sørge for at dette repareres gjennom bruk av tolk og/eller skriftlig informasjon på det språk bruker behersker.